

Brevet til Virginie

En fransk jente stiller spørsmål til professor Lejeunes om aper og mennesker

Virginies spørsmål

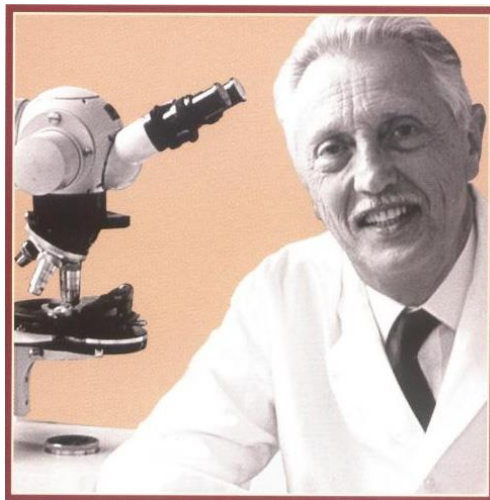
Jeg skriver til Dem for å stille et spørsmål, som jeg og ikke bare jeg, men også mine kusiner og min søster har spekulert mye på. Den ene er 15 og de to andre er 13 år.

Mener De, at de forhistoriske mennesker levde før eller etter Adam og Eva?

Det man normalt sier, er at Adam og Eva, før de ble mennesker, må ha vært aper, fordi mennesket nedstammer fra apene. Det er det vi får vite i skolen og på TV. Men i Bibelen står det at Gud skapte mennesket i sitt bilde. Og her er det så at vi kommer i tvil.

Jeg vil være glad for et hurtig svar, så jeg kan si det videre til min søster og mine kusiner.

Virginie

Professor Jérôme Lejeunes svar

Kjære Virginie!

Det vanskeligste for spesialister er å gi korte svar på korte spørsmål som ditt. Derfor ber jeg deg om å være tålmodig. Jeg skal nok gjøre det så kort som mulig, men historien om livet på jorden er en meget lang historie. Faktisk strekker den seg over noen milliarder år!

Før jeg kommer inn på diskusjonen om den tilsynelatende motsetningen mellom Bibelen (Gud skapte mennesket i sitt bilde) og TV-sendingene (mennesket nedstammer fra apene) er der noen jeg først er nødt til å si.

For det første: hva er det Bibelen forteller oss?

Tre ting:

- 1) Gud skapte verden av intet. Det første han sa, var: "Det skal bli lys." Og det ble lys.
- 2) Gud skapte dernest himmelen og jorden og sa: "Jorden skal grønnes, vannet skal vrirle med fisk, fugler skal fly under himmelhvelvingen, og jorden skal frembringe alle slags dyr" (det er naturligvis mitt eget resymé, Skapelsesberetningen er mye vakrere).
- 3) Hva mennesket angår, skapte Gud det i sitt bilde, så det liknet ham.

La oss dernest se på, hva naturvitenskapen sier i dag.

- 1) I begynnelsen skjedde det en eksplosjon av lysende energi. Herfra fikk vi mye senere de faste stoffene, stjernene og deres planeter, galaksene, ja hele universet. *De beste vitenskapsmenn mener at universet ble til for omkring 15 milliarder år siden.*
- 2) *Livet på jorden begynte for 3 milliarder år siden – først i vannet, siden kom det fisk, fugler og firbente dyr.*
- 3) *For et sted mellom 50.000 og 150.000 år siden dukket mennesket opp. Mennesket kom sist av alle levende vesener på jorden.*

Der kan du se. Det er ikke nogen motsetning mellom Skapelsesberetningen og alt det naturvitenskapen har fortalt oss om verdens og de levende veseners opprinnelse.

Som Gud sa: Jorden skal frembringe levende vesener, "etter sitt slag". Han skaper ikke hver art for seg. Han innretter livet på jorden etter naturlovene.

Evolusjon av levende vesener slik det står om i bøkene er derfor slett ikke i motstrid med Bibelen.

Det var bare mennesket Gud skapte i sitt bilde slik at det liknet ham.

Det var det vitenskapsmenn før i tiden, især siden Darwin, glemte da de skulle fortelle historien. Så sa de bare at mennesket nedstammer fra apene, det samme som TV-journalistene og skolelærerne siden har gjentatt.

Her er det så at spørsmålet ditt både blir meget enkelt og meget vanskelig at svare på. *Har de forhistoriske mennesker levd før eller etter Adam og Eva?* Svaret avhenger helt av hva man kaller forhistoriske mennesker.

Hvis vi taler om mennesker som du og jeg, dvs. levende vesener, som snakker og tenker over hva de sier (til forskjell fra papegøyene) så er svaret: alle mennesker som vi to har levd etter Adam og Eva.

Det kan man lett påvise i dag. Du vet trolig godt, at alle våre arvelige egenskaper sitter på noen bittesmå staver, som bare kan ses i et mikroskop, og som man kaller kromosomer. I snart mange år har man vært i stand til å iakttå dem enkeltvis og har gjort følgende oppdagelse: *Alle mennesker som lever i dag, uansett om de er sorte, gule eller hvite, har de samme kromosomer. Det vil si at de alle er brødre og søstre, fordi de har de samme forfedre, nemlig Adam og Eva.*

I det vitenskapelige språk kaller man mennesker som oss for *homo sapiens sapiens* (homo betyr lik og sapiens betyr vitende, kloke - det høres velkjent ut, ikke sant?) Men alle former for "homo sapiens", også *Neandertalmennesket*, hører hjemme i den perioden hvor det har levd mennesker på jorden. Man har gitt de forsteinede skjeletter noen meget imponerende navn, men hvis man forestilte seg at deres eiermenn stadig var i live, ville du ganske uproblematisk kunne snakket med dem.

Altså nedstammer mennesker som du og jeg fra Adam og Eva, og denne menneskeheten som vi alle kjenner til, er dukket opp for ikke så lenge siden (i hvert fall ikke hvis man spør en geolog) og det har kun skjedd én gang og ganske plutselig.

De som var *før mennesket* er det meget vanskelig å vite noe som helst om, for de har ingen etterkommere (man har ingen anelse om hvorfor).

Hvis vi møtte en *Pithecanthropus* (Pithecos betyr ape, og anthropos betyr menneske) ville ingen anse den for å være et menneske som oss. Like lite som man ville anse et esel for å være en hest eller en sjimpanse for å være en orangutang.

Selv *Sinanthropus* som man sier er mye nærmere oss, uansett hvor lite man vet om hvordan en slik en har sett ut, ville man heller ikke anse for å være et menneske.

All denne forvirringen kommer av at spesialistene utstyrer alle som går på to bein og ikke er aper, med betegnelsen "homo". Men det er ikke språket som skaper virkeligheten. Hvis du en dag leser at man har funnet et menneske som er en million år gammelt, så kan du være sikker på at man ville plassere det i en zoologisk have hvis det stadig var i live, og at man ikke ville forsøke å sette det på skolebenken.

Hva består så den ikke ubetydelige forskjellen mellom nåtidens vitenskap og Bibelens Åpenbaring? Evolusjonistene anerkjenner at mennesket er dukket opp nylig, plutselig og på en meget liten sidegren som ikke behøver å være større enn et enkelt menneskepar. Men problemet oppstår når de skal forklare hvordan denne plutselige forandringen har skjedd.

Bibelen sier at Gud skapte mennesket i sitt bilde slik at det liknet ham, og utstyrte det med både intelligens og fornuft. Man kan ikke bevise et slikt utsagn, for vi var ikke til stede da det skjedde, men man kan komme tett på.

Det er helt sikkert at det forhistoriske mennesket hadde den samme hjernen, den samme intelligens som vår tids mennesker. Like sikkert er det at det mennesket ikke satte opp kompliserte matematiske modeller, ikke bygde flymaskiner eller atomkraftverk – ja, ikke engang syklet. Og her melder det spørsmålet seg som evolusjonistene ikke har noe svar på: hvorfor skjedde det en genetisk forandring som utstyrte en villmann med en intelligens som var langt høyere enn han hadde bruk for? Der skulle jo gå tusenvis av år før han kunne få glede av den. En fugl bruker sine vinger så snart de er vokst ut, mens et menneske først utnytter hele sin forstand når han har lært å gjøre det.

Herfra er det for en forsker som tenker seg om, ikke langt fra å sette opp den hypotesen at Gud, som er fullkommen godhet og fullkommen visdom, selv har formet det første mennesket. Et tobent vesen som liknet oss hadde bare behøvd å være litt klokere enn en sjimpanse for å kunne beherske

naturen. Hvorfor fikk det da en forstand som satte det i stand til – i hvert fall til en viss grad - å forstå hele universet? Det er det ikke noen vitenskapelig teori som kan forklare. *Man har aldri sett en gorilla beundre stjernene eller en solnedgang. Mennesket er, hvor primitivt det enn måtte være, det eneste tobente vesen som kunne finne på å betrakte himmelen.* Enhver teori som ser bort fra dette faktum er uinteressant.

Det ble, kjære Virginie, et langt brev. Og likevel var det ikke så mye vi fikk sagt. Vi kunne også ha snakket om hvordan mannen ble skapt og kvinnen formet av hans ribbein, og om Edens have og syndefallet. Har alt det noen betydning for vitenskapen? Jovisst, det har det, men det er som man sier, en annen historie. Og hvis du har lyst til det, kan vi kanskje se sammen på det en annen gang.

Inntil da kan du berolige din søster og dine kusiner med at alle mennesker som du og jeg nedstammer fra et første par, som heter Adam og Eva. Og selv om de kanskje ikke har blitt klar over det i skolen og på TV, har du lov til å være litt i forkant og vite mer enn det som er kommet med i skolens offisielle pensum.

Med de vennligste hilsener

Jérôme Lejeune

1980

Originalen på fransk:

http://www.homocoques.com/c0308.06_Evolution_Bible.htm#Virg

PS: Den franske barnelegen *Jerome Lejeune* (1926-1994) var en av det 20. århundrets betydeligste biologiske forskere og ble tildelt Kennedy-prisen i 1962. Han var professor i grunnleggende genetik ved Universitetet i Paris. I 1958 oppdaget han det ekstra kromosom som forårsaker Downs syndrom. Han var dermed den første genetiker som identifiserte en genetisk bestemt funksjonshemming.

Dette brevet er også trykket i bladet Origo nr 127, juni 2013, side 30-31. Red.